

При лікуванні першої і другої групи, де застосовували імуностимулятори, клінічні показники цих тварин нормалізувалися на 5-6 добу лікування, а в контрольній групі стан цуценят стабілізувався тільки на 8 добу лікування.

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА САЛЬМОНЕЛЬОЗУ СВИНЕЙ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Панікар І. І. – д. вет. н., професор

Жунько І. Д. – к. б. н., асистент

Сауляк А. А. – магістр

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Вступ. Сальмонельози – група інфекційних хвороб тварин і людини, що викликаються мікроорганізмами роду *Salmonella*, які клініко-анатомічно характеризуються залежно від виду збудника проявом септицемії, ураженнями шлунково-кишкового тракту, легень та утворенням гранульом і некрозів у різних органах. У свиней хворобу викликають серотипи *S. choleraesuis* та *S. typhisuis*. Окремі автори повідомляли про реєстрацію у свиней рідкісних серотипів, таких як – *S. paratyphi C*, *S. glasgow*, *S. lindenburg* та ін.

Хвороба має досить широке розповсюдження по території України, не є виключенням і господарства різних форм власності Одеської області. Сальмонельози викликають високий відсоток захворюваності і загибелі поросят. Своєчасна діагностика хвороби в умовах господарства, з метою запобігання поширення інфекції, неможлива без знання патогенезу хвороби, і є одним з важливих етапів проведення лікувальних та профілактичних заходів.

Мета роботи: проведення клініко-епізоотологічних, патоморфологічних та лабораторних (бактеріологічних) досліджень за сальмонельозу свиней у фермерському господарстві.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводились у приватному фермерському господарстві. Обстежували поросят, що утримували в окремому приміщенні, віком 1–4 місяці. Використовували загальноприйняті методи: епізоотологічний, патоморфологічний, бактеріологічний.

Результати дослідження. Приватне фермерське господарство «МАЯК» є благополучним по основним інфекційним хворобам тварин. Регулярно проводиться вакцинація проти бешихи свиней, класичної чуми свиней, діагностичні дослідження на лептоспіроз, туберкульоз, бруцельоз, хламідіоз. При біохімічному дослідженні проб крові у Одеській регіональній державній лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів встановлено – дефіцит загального протеїну та кальцію.

Під час проведення клініко-епізоотологічного обстеження господарства та приватного сектору населеного пункту було встановлено поодинокі випадки захворювання молодняку свиней на сальмонельоз, а також було проведено патоморфологічні дослідження загиблих тварин при патологоанатомічному дослідженні внутрішніх органів і тканин поросят, що загинули за попереднім діагнозом від сальмонельозу, макроскопічно виражені зміни було зареєстровано в органах травлення, селезінці та печінці. Наступним було проведено відбір патологічного матеріалу з метою проведення лабораторних досліджень. У лабораторію було направлено труп та паренхіматозні органи (печінка з жовчним міхуром, нирки, селезінка, серце з кров'ю), трубчасту кістку.

Аналіз патоморфологічних змін за гострого та хронічного сальмонельозу вказує, що порталний цироз печінки розвивається без попереднього значного некрозу паренхіми. Так, за гострого перебігу в печінці спостерігаються зерниста, а в окремих випадках гідропічна дистрофія гепатоцитів з руйнуванням окремих клітин і відсутності масової загибелі клітин. Крім того в ділянках з явищами некрозу зареєстровано утворення гранульом.

Проведення комплексу клініко-епізоотологічних, патологоанатомічних, лабораторних досліджень у господарстві дало змогу встановити наявність збудника сальмонельозу та провести комплекс ветеринарно-санітарних та господарських заходів, направлених на попередження розповсюдження сальмонельозу. Виділення сальмонел та вивчення їх культурально-морфологічних і біохімічних властивостей дозволило своєчасно провести комплекс лікувально-профілактичних заходів. Також з метою оптимізації вибору засобів етіотропної хіміотерапії сальмонельозу в господарстві було проведено визначення чутливості виділених збудників до антибактеріальних препаратів.

За результатами отриманих лабораторних досліджень у господарстві було проведено комплекс ветеринарно-профілактичних заходів за сальмонельозу у відповідності до діючого закону про ветеринарну медицину, та інших законодавчих актів.

Висновки. Проведеним комплексним дослідженням поголів'я свиней, було встановлено наявність збудника сальмонельозу поросят типу *S. choleraesuis*. Патоморфологічними дослідженнями трупів поросят встановлено характерні патологоанатомічні зміни в органах тварин. Лабораторними дослідженнями патологічного матеріалу було підтверджено наявність збудника хвороби та ви-

значено його чутливість до антибактеріальних препаратів, які було запропоновано для проведення лікувально-профілактичних заходів.

ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ У ПОРОСЯТ РАНЬОГО ВІКУ НА НВП «ГЛОБІНСЬКИЙ СВИНОКОМПЛЕКС»

Передера С. Б. – к. вет. н., професор
Передера О. О., Лавріненко І. В. – к. вет. н., доценти
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава

Вступ. Питання механізмів і процесів розвитку інфекцій шлунково-кишкового тракту у поросят раннього віку на сьогоднішній день є одним із найбільш актуальних питань в умовах інтенсивного ведення свинарства. Адже склад умовно-патогенної мікрофлори у кожному господарстві різний, залежить від умов утримання, годівлі, і навіть генетичної схильності до розвитку окремих мікроорганізмів. І навіть, якщо раціон, умови утримання та параметри мікроклімату близькі до оптимальних і постійно контролюються, продумати і здійснити ефективні заходи профілактики інфекцій шлунково-кишкового тракту у поросят надзвичайно складно. Це пов'язано, насамперед з циркуляцією серед свинопоголів'я умовних патогенів, наприклад, *Escherichia coli*. Звичайно, основним профілактичним засобом залишається вакцинація. Але, жодна вакцина не може містити усі різновиди ешеріхій та їх токсигенних продуктів. Тому значна кількість господарств для боротьби і ліквідації шлунково-кишкових інфекцій поросят іде шляхом застосу-